

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՇՈՏ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ, ԿԱՐԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ 5

ՀԱՄՈՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ

ՀՀ ԳԱՍ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ
ԳԻՏԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆՑԱԾ ՈՒՂԻՆ 22

ԳՈՐԱՐ ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆ

ՀԻՆ ՀԱՅՈՑ ԴԻՑԱՊԱՇՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ
(համառոտ ակնարկ) 33

ԿԱՐԻՆԵ ՄԵԼԻՔՅԱՆ

ՎԱՂ ՄԻՋՆԱԴԱՐՈՒՄ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒ
ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՐՈՇ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ 45

ԱԼԻՍԱ ԴՈՒՄԻԿՅԱՆ

ԳՈՒԳԱՐԱՑ ԲԴԵՇԽՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԵԾ ՀԱՅՔԻ
ՀՅՈՒՄԻՍԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ՝ XIX ԴԱՐԻ ՖՐԱՆՍԻԱՑԻ ՀԱՅԱԳԵՏՆԵՐԻ
ՄԵԿՆՈՒԹՅԱՄԲ 58

ԱՐԳԻՇՏԻ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԲՈՒՆ ՍՂՎԱՆՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄ
ԸՍՏ «ԱՇԽԱՐՀԱՑՈՅՑ»-Ի 66

ԶՈՐԱԲ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԿԻԼԻԿՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՎԱՂ ՎԵՐԱԾՆՆԴԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆԻ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ (ԶՈՎԱՆՆԻ ԲՈՎԱԶՉՈ «ԴԵԿԱՄԵՐՈՆ»,
ԶԵՖՐԻ ԶՈՍԵՐ «ՔԵՆՏԵՐԲԵՐՅԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ») 79

ՍԵՂԱ ՕՅԱՆԵԱՆ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ ԻՐԱՔԻ ՍԷՋ 17–19ՐԴ ԴԱՐԵՐՈՒՆ	90
--	----

ԼԻԼԻԹ ԲՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԻԴՅԱՆ ՋԱՐԴԵՐԻՑ ՓՐԿՎԱԾ ԱՐԵՎՍՏԱՐԱՅ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԳԱՎԱՌՈՒՄ (1890-ԱԿԱՆ ԹԹ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍ)	107
---	-----

ԼԻԼԻԹ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱՐԵՎՍՏՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 1914 Թ. ՌՈՒՄ-ԹՈՒՐԲԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ 1895 Թ. ՄԱՅԻԱՅԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՀԵՏ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹՅԱՆ ԼՈՒՅՍԻ ՆԵՐՔՈՒ	119
---	-----

ԶԱՐՈՒՀԻ ԱԶԻԶԲԵԿՅԱՆ

ՈՒՐՈՒԳՎԱՐԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՈՒՄՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ (XIX ԴԱՐԻ ՎԵՐՋ – XXI ԴԱՐԻ ՍԿԻԶԲ)	134
--	-----

ՀՈՎԱԿԻՍ ԲՈՅԱԶՅԱՆ

ՊՈՂՈՍ ՆՈՒԲԱՐ ՓԱՇԱՆ ԵՎ ԿԻԼԻԿԻԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԱՊՍՏԱՍԲՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ 1913–1915 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ	143
---	-----

ՌԵԳԻՆԱ ԳԱԼՈՒՍՅԱՆ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՄՏԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ ՍԵԾ ՏԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ...	153
---	-----

ՇԻՐԱԿ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ԼԱԶԻՍՅԱՆԻ ԽՆԴՐՈՒՄ ՀԱՅ-ՎՐԱՑԱԿԱՆ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԼՈՆԴՈՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎՈՒՄ (1920 թ. փետրվար-մարտ)	161
---	-----

ԿԱՐԵՆ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ, ԳԵՂԱՍ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՀՍԽՀ ՏԱՐԱԾՔԻ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻ ԶԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ (1920 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ – 1922 Թ. ՍԿԻԶԲ)	173
---	-----

ԳԱԳԻԿ ԺԱՄՅԱՐՅԱՆ

ԲՅՈՒՐՈԿՐԱՏԻՋՄԻ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ 1920–1930-ԱԿԱՆ ԹԹ.	198
---	-----

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՅՈՒԴԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՆ ՈՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐԸ ՌԱԴԽՅ-ՈՒՄ	211
--	-----

ՆԱՐԻՆԵ ՀՈՎՍԵԹՅԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՀԱՅ ԳՅՈՒԴԻ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՌՕՐՅԱՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ (1941–1945 ԹԹ.)	222
---	-----

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊՈՆՈՄԱՐՅՈՎ

ԼԴԻՍ-Ի ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	234
--	-----

ԿԱՐԵՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՀՀ-ԻԻՀ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՐՈՇ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ (1992-1994 ԹԹ.)	243
---	-----

ՏԻԳՐԱՆ ԲԱԴԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ԴԵՐԸ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱԴԻ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՈՒՄ (1998-2003 ԹԹ.)	255
---	-----

ՄԱՆՈՒՇԱԿ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

ԱՐՄԻՆ ՎԵԳՆԵՐԻ ՀԱՅԱՍՏԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՇՈՒՐՋ	264
--	-----

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	273
-------------------------	-----

CONTENTS

<i>ASHOT MELKONYAN, KAREN KHACHATRYAN</i> INSTITUTE OF HISTORY	5
<i>HAMO SUKIASYAN</i> THE COURSE MADE BY THE COUNCIL OF YOUNG RESEARCHERS OF THE INSTITUTE OF HISTORY OF NAS OF RA	22
<i>GOHAR VARDUMYAN</i> - ANCIENT ARMENIAN MYTHO-WORSHIP SYSTEM (BRIEF SURVEY)	33
<i>KARINE MELIKYAN</i> ABOUT SOME SPECIFITIES CONCERNING THE ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH'S RELATIONS WITH STATE IN EARLY MIDDLE AGES	45
<i>ALISA DUMIKYAN</i> SIGNIFICANCE OF GUGARK <i>BDESHKUTYUN</i> IN THE DEFENCE SYSTEM OF THE NORTH-EASTERN BORDER OF GREAT ARMENIA IN THE INTERPRETATION OF THE XIX CENTURY FRENCH ARMENOLOGISTS	58
<i>ARGISHTI VARDANYAN</i> ADMINISTRATIVE DIVISION OF PROPER AGHVANK ACCORDING TO "ASHKHARHATSUYTS"	66
<i>ZOHRAB GEVORGYAN</i> CILICIAN ARMENIA IN THE LITERATURE OF THE EARLY RENAISSANCE PERIOD (GIOVANNI BOCCACCIO "THE DECAMERON", GEOFFREY CHAUCER "THE CANTERBURY TALES")	79

SEDA OHANYAN

ARMENIAN MERCHANTS' ACTIVITIES IN IRAQ IN THE XVII-XIX CENTURIES	90
--	----

LILIT QOSYAN

SURVIVORS OF THE HAMIDIAN POGROMS AND MASSACRES THE ARMENIAN REFUGEES IN EJMIATSIN GAVAR (THE SECOND HALF OF THE 1890s)	107
---	-----

LILIT HOVHANNISYAN

THE SIGNIFICANCE OF THE RUSSIAN-TURKISH AGREEMENT OF 1914 ON THE REFORMS IN WESTERN ARMENIA IN COMPARISON WITH THE MAY PROGRAM OF 1895	119
--	-----

ZARUHI AZIZBEKYAN

FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE ARMENIAN COMMUNITY IN URUGUAY (THE END OF XIX CENTURY – THE BEGINNING OF XXI CENTURY)	134
--	-----

HOVAKIM BOYADJYAN

BOGHOS NUBAR PASHA AND THE QUESTION OF REBELLION OF CILICIAN ARMENIANS IN 1913–1915	143
--	-----

REGINA GALUSTYAN

THE PREMEDITATION OF THE ARMENIAN GENOCIDE ACCORDING TO PUBLISHED DIPLOMATIC DOCUMENTS OF THE GREAT POWERS	153
--	-----

SIIRAK TOROSYAN

ARMENIAN-GEORGIAN DISAGREEMENTS IN THE PROBLEM OF LAZISTAN DURING THE LONDON CONFERENCE (FEBRUARY–MARCH 1920)	161
---	-----

KAREN KHACHATRYAN, GEGHAM BADALYAN

THE FORMATION OF THE TERRITORY AND BORDERS OF THE ARMENIAN SSR (DECEMBER, 1920 – BEGINNING OF 1922)	173
---	-----

GAGIK ZHAMHARYAN

MANIFESTATIONS OF BUREAUCRACY IN SOVIET ARMENIA IN THE 1920-1930s	198
--	-----

HOVHANNES ALEKSANYAN

ARMENIAN NATIONAL SELSOVIETS (RURAL COUNCILS OF WORKING PEOPLE'S DEPUTIES) AND DISTRICTS IN THE RSFSR	211
---	-----

NARINE HOVSEPYAN

SOVIET ARMENIAN VILLAGE SCHOOL DAILY ROUTINE DURING THE GREAT PATRIOTIC WAR (1941–1945)	222
--	-----

VLADIMIR PONOMARYOV

ACTIVITIES OF THE COMMITTEE OF SPECIAL ADMINISTRATION FOR NKAO	234
---	-----

KAREN MKRTCHYAN

ABOUT SEVERAL PROBLEMS WHICH APPEARED IN THE DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN RA AND IRI (1992–1994) ...	243
---	-----

TIGRAN BAGHDASARYAN

THE FRANCE'S ROLE IN THE NAGORNO-KARABAKH CONFLICT SETTLEMENT (1998-2003)	255
--	-----

MANUSHAK MARKOSYAN

ON THE ASSESSMENT OF ARMIN T. WEGNER'S ARMENOPHIL ACTIVITIES	264
---	-----

ABOUT THE AUTHORS	273
--------------------------------	-----

СОДЕРЖАНИЕ

<i>АПОТ МЕЛКОНЯН, КАРЕН ХАЧАТРЯН</i>	
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ	5
<i>АМО СУКИАСЯН</i>	
ПРОЙДЕННЫЙ ПУТЬ СОВЕТА МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ ИНСТИТУТА ИСТОРИИ НАН РА	22
<i>ГОАР ВАРДУМЯН</i>	
МИФО-КУЛЬТОВАЯ СИСТЕМА ДРЕВНИХ АРМЯН (КРАТКИЙ ОБЗОР)	33
<i>КАРИНЕ МЕЛИКЯН</i>	
О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ АРМЯНСКОЙ АПОСТОЛЬСКОЙ ЦЕРКВИ И ГОСУДАРСТВА В РАННЕМ СРЕДНЕВЕКОВЬЕ	45
<i>АЛИСА ДУМИКЯН</i>	
ЗНАЧЕНИЕ ГУГАРКСКОГО БДЕШХСТВА В СИСТЕМЕ ОБОРОНЫ СЕВЕРО-ВОСТОЧНЫХ ГРАНИЦ АРМЕНИИ В ИНТЕРПРЕТАЦИИ ФРАНЦУЗСКИХ АРМЕЛОВЕДОВ XIX ВЕКА	58
<i>АРГИШТИ ВАРДАНИЯН</i>	
АДМИНИСТРАТИВНОЕ ДЕЛЕНИЕ СОБСТВЕННО АГВАНКА ПО "АШХАРАЦУЙЦУ"	66
<i>ЗОГРАБ ГЕВОРКЯН</i>	
УПОМИНАНИЯ О КИЛИКИЙСКОЙ АРМЕНИИ В ЛИТЕРАТУРЕ РАННЕГО ВОЗРОЖДЕНИЯ (ДЖОВАННИ БОКАЧЧО "ДЕКАМЕРОН", ДЖЕФФРИ ЧОСЕР "КЕНТЕРБЕРИЙСКИЕ РАССКАЗЫ")	79

СЕДА ОГАНЯН	
АРМЯНСКОЕ КУПЕЧЕСТВО В ИРАКЕ В XVII-XIX ВЕКАХ	90
ЛИЛИТ КОСЯН	
ВЫЖИВШИЕ ИЗ ГАМИДОВСКИХ ПОГРОМОВ И РЕЗНИ АРМЯНСКИЕ БЕЖЕНЦЫ В ЭЧМИАДЗИНСКОМ ГАВАРЕ (ВТОРАЯ ПОЛОВИНА 1890-Х ГОДОВ)	107
ЛИЛИТ ОГАНИСЯН	
ЗНАЧЕНИЕ РУССКО-ТУРЕЦКОГО СОГЛАШЕНИЯ 1914 ГОДА О РЕФОРМАХ В ЗАПАДНОЙ АРМЕНИИ В СВЕТЕ СРАВНЕНИЯ С МАЙСКИМ ПРОЕКТОМ 1895 ГОДА	119
ЗРУИ АЗИЗБЕКЯН	
ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ АРМЯНСКОЙ ОБЩИНЫ УРУГВАЯ (КОНЕЦ XIX ВЕКА - НАЧАЛО XXI ВЕКА)	134
ОВАКИМ БОЯДЖЯН	
ПОГОС НУБАР ПАША И ВОПРОС ПОДНЯТИЯ ВОССТАНИЯ КИЛИКИЙСКИМИ АРМЯНАМИ В 1913–1915 ГОДАХ	143
РЕГИНА ГАЛУСТЯН	
ПРЕДУМЫШЛЕННОСТЬ ГЕНОЦИДА АРМЯН 1915–1916 ГГ. ПО ОПУБЛИКОВАННЫМ ДИПЛОМАТИЧЕСКИМ ДОКУМЕНТАМ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ	153
ШИРАК ТОРОСЯН	
АРМЯНО–ГРУЗИНСКИЕ РАЗНОГЛАСИЯ ПО ПРОБЛЕМЕ ЛАЗИСТАНА В ХОДЕ ЛОНДОНСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ (ФЕВРАЛЬ–МАРТ 1920 Г.)	161
КАРЕН ХАЧАТРЯН, ГЕГАМ БАДАЛЯН	
ФОРМИРОВАНИЕ ТЕРРИТОРИИ И ГРАНИЦ СОВЕТСКОЙ АРМЕНИИ (ДЕКАБРЬ 1920 Г. – НАЧАЛО 1922 Г.)	173

ГАГИК ЖАМАРЯН

ПРОЯВЛЕНИЯ БЮРОКРАТИЗМА В СОВЕТСКОЙ АРМЕНИИ В 1920–1930-ЫХ ГОДАХ	198
---	-----

ОВАНЕС АЛЕКСАНИЯН

АРМЯНСКИЕ НАЦИОНАЛЬНЫЕ СЕЛЬСОВЕТЫ И РАЙОНЫ В РСФСР	211
---	-----

НАРИНЕ ОВСЕПЯН

БУДНИ ШКОЛЫ АРМЯНСКОГО СЕЛА В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ (1941–1945 ГГ.)	222
---	-----

ВЛАДИМИР ПОНОМАРЁВ

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КОМИТЕТА ОСОБОГО УПРАВЛЕНИЯ НКАО	234
--	-----

КАРЕН МКРТЧЯН

О НЕКОТОРЫХ ПРОБЛЕМАХ В ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЯХ РА И ИРИ (1992–1994 ГГ.)	243
--	-----

ТИГРАН БАГДАСАРЯН

РОЛЬ ФРАНЦИИ В УРЕГУЛИРОВАНИИ НАГОРНО-КАРАБАХСКОГО КОНФЛИКТА (1998-2003 ГГ.) ...	255
---	-----

МАНУШАК МАРКОСЯН

ВОКРУГ ОЦЕНКИ АРМЕНОФИЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АРМИНА Т. ВЕГНЕРА	264
--	-----

ОБ АВТОРАХ	273
------------------	-----